

# Spis treści

## Część I

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| Dane makroekonomiczne ..... | 15 |
|-----------------------------|----|

|                                             |    |
|---------------------------------------------|----|
| Rozdział 1. Pomiar dochodu narodowego ..... | 17 |
|---------------------------------------------|----|

|                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------|----|
| 1.1. Dochód narodowy i wydatki .....                               | 18 |
| 1.2. Kalkulacja produktu krajowego brutto .....                    | 20 |
| 1.2.1. „Produkt krajowy brutto to wartość rynkowa...” .....        | 21 |
| 1.2.2. „... wszystkich...” .....                                   | 21 |
| 1.2.3. „... finalnych...” .....                                    | 22 |
| 1.2.4. „... dóbr i usług...” .....                                 | 22 |
| 1.2.5. „... wytworzonych...” .....                                 | 22 |
| 1.2.6. „... w kraju...” .....                                      | 22 |
| 1.2.7. „... w danym okresie” .....                                 | 23 |
| 1.3. Składniki PKB .....                                           | 23 |
| 1.3.1. Konsumpcja .....                                            | 24 |
| 1.3.2. Inwestycje .....                                            | 24 |
| 1.3.3. Wydatki publiczne .....                                     | 25 |
| 1.3.4. Eksport netto .....                                         | 25 |
| 1.4. Różnica między realnym a nominalnym PKB .....                 | 26 |
| 1.4.1. Przykład liczbowy .....                                     | 27 |
| 1.4.2. Deflator PKB .....                                          | 29 |
| 1.5. Produkt krajowy brutto a dobrobyt .....                       | 30 |
| 1.5.1. Ekonomia szczęścia .....                                    | 31 |
| 1.5.2. Międzynarodowe różnice w poziomie PKB i jakości życia ..... | 34 |
| 1.6. Podsumowanie .....                                            | 35 |

|                                                                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Rozdział 2. Pomiar kosztów utrzymania</b>                                                                               | 39 |
| 2.1. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych                                                                           | 40 |
| 2.1.1. Metoda obliczania wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych                                                      | 40 |
| 2.1.2. Problemy związane z pomiarem kosztów utrzymania                                                                     | 43 |
| 2.1.3. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych i wskaźnik cen detalicznych | 45 |
| 2.1.4. Deflator PKB a wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych                                                          | 47 |
| 2.2. Korekta zmiennych ekonomicznych z tytułu inflacji                                                                     | 50 |
| 2.2.1. Dane pieniężne z różnych okresów                                                                                    | 50 |
| 2.2.2. Indeksacja                                                                                                          | 51 |
| 2.2.3. Realna i nominalna stopa procentowa                                                                                 | 51 |
| 2.3. Podsumowanie                                                                                                          | 54 |

## Część II

|                                           |    |
|-------------------------------------------|----|
| <b>Gospodarka realna w długim okresie</b> | 59 |
|-------------------------------------------|----|

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Rozdział 3. Produkcja i wzrost</b>                            | 61  |
| 3.1. Wzrost gospodarczy na świecie                               | 63  |
| 3.2. Teoria wzrostu gospodarczego                                | 65  |
| 3.3. Znaczenie produktywności i warunkujące ją czynniki          | 66  |
| 3.3.1. Dlaczego produktywność jest taka ważna                    | 66  |
| 3.3.2. Czynniki warunkujące wzrost gospodarczy                   | 67  |
| 3.3.3. Co decyduje o poziomie produktywności                     | 70  |
| 3.4. Wzrost gospodarczy a polityka państwa                       | 74  |
| 3.4.1. Znaczenie oszczędności i inwestycji                       | 74  |
| 3.4.2. Malejące przychody i efekt doganiania                     | 77  |
| 3.4.3. Inwestycje zagraniczne                                    | 79  |
| 3.4.4. Edukacja                                                  | 81  |
| 3.4.5. Zdrowie i odżywianie                                      | 82  |
| 3.4.6. Prawa własności, stabilność polityczna i ład publiczny    | 83  |
| 3.4.7. Wolny handel                                              | 85  |
| 3.4.8. Prace badawczo-rozwojowe                                  | 86  |
| 3.4.9. Przyrost naturalny                                        | 87  |
| 3.5. Podsumowanie: znaczenie długofalowego wzrostu gospodarczego | 90  |
| <b>Rozdział 4. Bezrobocie</b>                                    | 94  |
| 4.1. Definicja bezrobocia                                        | 95  |
| 4.1.1. Co to jest bezrobocie?                                    | 95  |
| 4.1.2. Jak mierzymy poziom bezrobocia?                           | 96  |
| 4.1.3. Naturalna stopa bezrobocia                                | 99  |
| 4.1.4. Ile czasu bezrobotni pozostają bez pracy?                 | 101 |

|        |                                                              |     |
|--------|--------------------------------------------------------------|-----|
| 4.1.5. | Dlaczego zawsze ktoś jest bezrobotny? . . . . .              | 102 |
| 4.2.   | Poszukiwanie pracy . . . . .                                 | 103 |
| 4.2.1. | Dlaczego bezrobocie frykcyjne jest nieuniknione? . . . . .   | 103 |
| 4.2.2. | Polityka państwa w kontekście poszukiwania pracy . . . . .   | 104 |
| 4.2.3. | Ubezpieczenie od bezrobocia . . . . .                        | 105 |
| 4.3.   | Ustawowa płaca minimalna . . . . .                           | 107 |
| 4.4.   | Związki zawodowe i negocjacje zbiorowe . . . . .             | 109 |
| 4.4.1. | Ekonomiczne aspekty obecności związków zawodowych . . . . .  | 109 |
| 4.4.2. | Czy związki zawodowe służą czy szkodzą gospodarce? . . . . . | 111 |
| 4.5.   | Teoria płac efektywnościowych . . . . .                      | 112 |
| 4.5.1. | Zdrowie pracowników . . . . .                                | 113 |
| 4.5.2. | Rotacja personelu . . . . .                                  | 113 |
| 4.5.3. | Zaangażowanie pracowników . . . . .                          | 114 |
| 4.5.4. | Jakość pracowników . . . . .                                 | 114 |
| 4.6.   | Koszty bezrobocia . . . . .                                  | 115 |
| 4.6.1. | Indywidualne koszty bezrobocia . . . . .                     | 115 |
| 4.6.2. | Koszty bezrobocia dla społeczeństwa i gospodarki . . . . .   | 117 |
| 4.7.   | Podsumowanie . . . . .                                       | 119 |

### Część III

|                                                                     |            |
|---------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Stopy procentowe, pieniądź i ceny w długim okresie . . . . .</b> | <b>125</b> |
|---------------------------------------------------------------------|------------|

|                                                                          |            |
|--------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział 5. Oszczędności, inwestycje i system finansowy . . . . .</b> | <b>127</b> |
|--------------------------------------------------------------------------|------------|

|        |                                                                      |     |
|--------|----------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.1.   | Instytucje finansowe w gospodarce . . . . .                          | 128 |
| 5.1.1. | Rynki finansowe . . . . .                                            | 129 |
| 5.1.2. | Pośrednicy finansowi . . . . .                                       | 132 |
| 5.1.3. | Swapy ryzyka kredytowego . . . . .                                   | 134 |
| 5.1.4. | Dłużne papiery wartościowe zabezpieczone wierzytelnościami . . . . . | 136 |
| 5.1.5. | Wnioski . . . . .                                                    | 138 |
| 5.2.   | Oszczędności i inwestycje w systemie rachunków narodowych . . . . .  | 138 |
| 5.2.1. | Kilka ważnych tożsamości . . . . .                                   | 139 |
| 5.2.2. | Istota oszczędności i inwestycji . . . . .                           | 141 |
| 5.3.   | Rynek funduszy pożyczkowych . . . . .                                | 142 |
| 5.3.1. | Podaż i popyt na fundusze pożyczkowe . . . . .                       | 143 |
| 5.3.2. | Polityka nr 1: instrumenty zachęcające do oszczędzania . . . . .     | 145 |
| 5.3.3. | Polityka nr 2: instrumenty zachęcające do inwestowania . . . . .     | 147 |
| 5.3.4. | Polityka nr 3: deficyt budżetowy i nadwyżka budżetowa . . . . .      | 149 |
| 5.4.   | Podsumowanie . . . . .                                               | 151 |

|                                                            |            |
|------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział 6. Podstawowe narzędzia finansów . . . . .</b> | <b>155</b> |
|------------------------------------------------------------|------------|

|        |                                                                             |     |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| 6.1.   | Wartość bieżąca, czyli jak zmienia się wartość pieniądza w czasie . . . . . | 156 |
| 6.1.1. | Zastosowanie koncepcji wartości bieżącej . . . . .                          | 158 |

|                    |                                                                                       |            |
|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 6.2.               | Kontrolowanie ryzyka .....                                                            | 158        |
| 6.2.1.             | Awersja do ryzyka .....                                                               | 159        |
| 6.2.2.             | Rynek ubezpieczeń .....                                                               | 160        |
| 6.2.3.             | Dywersyfikacja ryzyka indywidualnego .....                                            | 161        |
| 6.2.4.             | Zależność między ryzykiem a stopą zwrotu .....                                        | 164        |
| 6.3.               | Wycena aktywów .....                                                                  | 165        |
| 6.3.1.             | Analiza fundamentalna .....                                                           | 165        |
| 6.3.2.             | Hipoteza o efektywności rynku .....                                                   | 166        |
| 6.3.3.             | Irracjonalność rynku .....                                                            | 172        |
| 6.4.               | Podsumowanie .....                                                                    | 173        |
| <b>Rozdział 7.</b> | <b>System pieniężny .....</b>                                                         | <b>176</b> |
| 7.1.               | Czym jest pieniądz? .....                                                             | 178        |
| 7.1.1.             | Funkcje pieniądza .....                                                               | 178        |
| 7.1.2.             | Płynność aktywów .....                                                                | 179        |
| 7.1.3.             | Rodzaje pieniądza .....                                                               | 180        |
| 7.1.4.             | Pieniądz w gospodarce .....                                                           | 180        |
| 7.2.               | Rola banków centralnych .....                                                         | 184        |
| 7.3.               | Europejski Bank Centralny i wspólna waluta .....                                      | 185        |
| 7.4.               | Bank Anglii .....                                                                     | 187        |
| 7.5.               | Banki i podaż pieniądza .....                                                         | 188        |
| 7.5.1.             | System bankowy oparty na rezerwie pełnej .....                                        | 188        |
| 7.5.2.             | Kreacja pieniądza w ramach systemu bankowego opartego na rezerwie<br>częstkowej ..... | 190        |
| 7.5.3.             | Mnożnik kreacji pieniądza .....                                                       | 191        |
| 7.5.4.             | Metody kontrolowania podaży pieniądza przez bank centralny ....                       | 193        |
| 7.5.5.             | Łagodzenie ilościowe .....                                                            | 197        |
| 7.5.6.             | Problemy utrudniające kontrolowanie podaży pieniądza .....                            | 200        |
| 7.5.7.             | Zmiany w bankowości i kryzys finansowy .....                                          | 201        |
| 7.6.               | Podsumowanie .....                                                                    | 207        |
| <b>Rozdział 8.</b> | <b>Wzrost ilości pieniądza i inflacja .....</b>                                       | <b>212</b> |
| 8.1.               | Klasyczna teoria inflacji .....                                                       | 214        |
| 8.1.1.             | Poziom cen i wartość pieniądza .....                                                  | 214        |
| 8.1.2.             | Podaż, popyt i równowaga na rynku pieniężnym .....                                    | 215        |
| 8.1.3.             | Skutki zwiększania podaży pieniądza .....                                             | 217        |
| 8.1.4.             | Proces dostosowawczy .....                                                            | 218        |
| 8.1.5.             | Klasyczna dychotomia i neutralność pieniądza .....                                    | 219        |
| 8.1.6.             | Szybkość obiegu pieniądza i równanie ilościowe .....                                  | 222        |
| 8.1.7.             | Podatek inflacyjny .....                                                              | 224        |
| 8.1.8.             | Efekt Fishera .....                                                                   | 225        |
| 8.2.               | Koszty inflacji .....                                                                 | 227        |
| 8.2.1.             | Spadek siły nabywczej? Złudzenie inflacyjne .....                                     | 228        |

|                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 8.2.2. Koszt zdartych zelówek . . . . .                                                        | 229 |
| 8.2.3. Koszty zmieniania jądłospisów . . . . .                                                 | 230 |
| 8.2.4. Zmienność cen względnych i nieefektywna alokacja zasobów . . . .                        | 230 |
| 8.2.5. Zakłócenia podatkowe spowodowane inflacją . . . . .                                     | 231 |
| 8.2.6. Zamieszanie i niedogodności . . . . .                                                   | 233 |
| 8.2.7. Dodatkowy koszt nieoczekiwanej inflacji: arbitralna redystrybucja<br>dochodów . . . . . | 233 |
| 8.2.8. Cena batonów lodowych . . . . .                                                         | 234 |
| 8.2.9. Deflacja . . . . .                                                                      | 235 |
| 8.3. Podsumowanie . . . . .                                                                    | 236 |

## Część IV

|                                                    |            |
|----------------------------------------------------|------------|
| <b>Makroekonomia gospodarki otwartej . . . . .</b> | <b>241</b> |
|----------------------------------------------------|------------|

|                                                                            |            |
|----------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział 9. Makroekonomia gospodarki otwartej: podstawowe pojęcia .</b> | <b>243</b> |
|----------------------------------------------------------------------------|------------|

|                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 9.1. Międzynarodowe przepływy dóbr i kapitału . . . . .                                         | 244 |
| 9.1.1. Przepływ dóbr i usług: eksport, import i eksport netto . . . . .                         | 244 |
| 9.1.2. Przepływ zasobów finansowych: odpływy kapitałowe netto . . . . .                         | 245 |
| 9.1.3. Równość eksportu netto i odpływów kapitałowych netto . . . . .                           | 246 |
| 9.1.4. Oszczędności i inwestycje oraz ich związek z przepływami między-<br>narodowymi . . . . . | 248 |
| 9.1.5. Wnioski . . . . .                                                                        | 249 |
| 9.2. Ceny transakcji międzynarodowych: realne i nominalne kursy wa-<br>lutowe . . . . .         | 250 |
| 9.2.1. Nominalne kursy walutowe . . . . .                                                       | 250 |
| 9.2.2. Realne kursy walutowe . . . . .                                                          | 252 |
| 9.3. Teoria parytetu siły nabywczej . . . . .                                                   | 254 |
| 9.3.1. Logika parytetu siły nabywczej . . . . .                                                 | 255 |
| 9.3.2. Wnioski z teorii parytetu siły nabywczej . . . . .                                       | 256 |
| 9.3.3. Ograniczenia teorii parytetu siły nabywczej . . . . .                                    | 258 |
| 9.4. Podsumowanie . . . . .                                                                     | 259 |

|                                                                           |            |
|---------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział 10. Makroekonomiczna teoria gospodarki otwartej . . . . .</b> | <b>263</b> |
|---------------------------------------------------------------------------|------------|

|                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------|-----|
| 10.1. Podaż i popyt na rynku funduszy pożyczkowych i rynku walutowym . | 264 |
| 10.1.1. Rynek funduszy pożyczkowych . . . . .                          | 264 |
| 10.1.2. Rynek walutowy . . . . .                                       | 266 |
| 10.2. Stan równowagi w gospodarce otwartej . . . . .                   | 269 |
| 10.2.1. Odpływy kapitałowe netto jako łącznik między rynkami . . . . . | 269 |
| 10.2.2. Jednoczesne zrównoważenie dwóch rynków . . . . .               | 270 |
| 10.3. Wpływ państwa i różnych zdarzeń na gospodarkę otwartą . . . . .  | 273 |
| 10.3.1. Deficyt budżetowy państwa . . . . .                            | 273 |
| 10.3.2. Polityka handlowa . . . . .                                    | 276 |

|                                     |     |
|-------------------------------------|-----|
| 10.3.3. Ucieczka kapitału . . . . . | 280 |
| 10.4. Podsumowanie . . . . .        | 283 |

## Część V

|                                                      |            |
|------------------------------------------------------|------------|
| <b>Krótkookresowe wahania w gospodarce . . . . .</b> | <b>287</b> |
|------------------------------------------------------|------------|

|                                                    |            |
|----------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział 11. Cykle koniunkturalne . . . . .</b> | <b>289</b> |
|----------------------------------------------------|------------|

|                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 11.1. Trend rozwojowy . . . . .                                                 | 290 |
| 11.1.1. Pojęcia związane z analizą danych . . . . .                             | 292 |
| 11.1.2. Rodzaje trendów . . . . .                                               | 295 |
| 11.1.3. Procykliczne i antycykliczne zmiany danych makroekonomicznych . . . . . | 297 |
| 11.1.4. Zmienne jako wskaźniki . . . . .                                        | 298 |
| 11.2. Przyczyny wahań koniunktury . . . . .                                     | 300 |
| 11.2.1. Decyzje gospodarstw domowych dotyczące wydatków . . . . .               | 300 |
| 11.2.2. Decyzje przedsiębiorstw . . . . .                                       | 301 |
| 11.2.3. Czynniki zewnętrzne . . . . .                                           | 301 |
| 11.2.4. Polityka państwa . . . . .                                              | 302 |
| 11.2.5. Poczucie pewności i oczekiwania . . . . .                               | 302 |
| 11.3. Modele cykli koniunkturalnych . . . . .                                   | 303 |
| 11.3.1. Strona podażowa — model neoklasyczny . . . . .                          | 303 |
| 11.3.2. Strona podażowa — model Keynesa . . . . .                               | 304 |
| 11.3.3. Strona popytowa — model neoklasyczny . . . . .                          | 305 |
| 11.3.4. Strona popytowa — model Keynesa . . . . .                               | 306 |
| 11.3.5. Realny cykl koniunkturalny . . . . .                                    | 306 |
| 11.4. Wnioski . . . . .                                                         | 307 |

|                                                                         |            |
|-------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział 12. Ekonomia keynesowska i model <i>IS-LM</i> . . . . .</b> | <b>311</b> |
|-------------------------------------------------------------------------|------------|

|                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 12.1. Krzyż keynesowski . . . . .                                                | 312 |
| 12.1.1. Wydatki planowane i rzeczywiste . . . . .                                | 313 |
| 12.1.2. Równowaga gospodarki . . . . .                                           | 313 |
| 12.2. Efekt mnożnikowy . . . . .                                                 | 317 |
| 12.2.1. Wzór na mnożnik wydatkowy . . . . .                                      | 319 |
| 12.2.2. Inne zastosowania efektu mnożnikowego . . . . .                          | 321 |
| 12.2.3. Równowaga między planowanymi odpływami i dopływami . . . . .             | 323 |
| 12.3. Krzywe <i>IS</i> i <i>LM</i> . . . . .                                     | 325 |
| 12.3.1. Krzywa <i>IS</i> . . . . .                                               | 326 |
| 12.3.2. Krzywa <i>LM</i> . . . . .                                               | 328 |
| 12.4. Określanie stanu równowagi ogólnej za pomocą modelu <i>IS-LM</i> . . . . . | 330 |
| 12.4.1. Skutki zmiany polityki fiskalnej . . . . .                               | 331 |
| 12.4.2. Skutki zmiany polityki pieniężnej . . . . .                              | 331 |
| 12.5. Od modelu <i>IS-LM</i> do zagregowanego popytu . . . . .                   | 334 |

|                                                              |     |
|--------------------------------------------------------------|-----|
| 12.5.1. Krytyka modelu <i>IS–LM</i> i model Romera . . . . . | 338 |
| 12.5.2. Powrót do keynesizmu? . . . . .                      | 341 |
| 12.6. Podsumowanie . . . . .                                 | 344 |

## **Rozdział 13. Zagregowany popyt i zagregowana podaż . . . . . 348**

|                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 13.1. Trzy podstawowe fakty dotyczące wahań koniunktury . . . . .                             | 348 |
| 13.1.1. Fakt 1. Wahania aktywności gospodarczej są nieregularne i nieprzewidywalne . . . . .  | 349 |
| 13.1.2. Fakt 2. Większość zmiennych makroekonomicznych podlega równoległym wahaniom . . . . . | 349 |
| 13.1.3. Fakt 3. Kiedy maleje produkcja, wzrasta bezrobocie . . . . .                          | 349 |
| 13.2. Wyjaśnienie krótkookresowych wahań koniunktury . . . . .                                | 350 |
| 13.2.1. Czym perspektywa krótkookresowa różni się od długookresowej? . . . . .                | 350 |
| 13.2.2. Podstawowy model wahań koniunktury . . . . .                                          | 351 |
| 13.3. Krzywa zagregowanego popytu . . . . .                                                   | 353 |
| 13.3.1. Dlaczego krzywa zagregowanego popytu ma przebieg opadający? . . . . .                 | 354 |
| 13.3.2. Przyczyny przesunięć krzywej zagregowanego popytu . . . . .                           | 356 |
| 13.4. Krzywa zagregowanej podaży . . . . .                                                    | 359 |
| 13.4.1. Dlaczego krzywa zagregowanej podaży jest w długim okresie pionowa? . . . . .          | 359 |
| 13.4.2. Przyczyny przesunięć krzywej zagregowanej podaży . . . . .                            | 361 |
| 13.4.3. Długookresowy wzrost gospodarczy i inflacja w nowym ujęciu . . . . .                  | 363 |
| 13.4.4. Dlaczego krótkookresowa krzywa zagregowanej podaży ma przebieg wznoszący? . . . . .   | 364 |
| 13.4.5. Przyczyny przesunięć krótkookresowej krzywej zagregowanej podaży . . . . .            | 368 |
| 13.5. Dwie przyczyny wahań koniunktury . . . . .                                              | 370 |
| 13.5.1. Skutki zmiany zagregowanego popytu . . . . .                                          | 371 |
| 13.5.2. Skutki zmiany zagregowanej podaży . . . . .                                           | 373 |
| 13.6. Nowa ekonomia keynesowska . . . . .                                                     | 376 |
| 13.6.1. Charakterystyka nowej ekonomii keynesowskiej . . . . .                                | 376 |
| 13.7. Podsumowanie . . . . .                                                                  | 377 |

## **Rozdział 14. Wpływ polityki fiskalnej i pieniężnej na zagregowany popyt . . . . . 382**

|                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------|-----|
| 14.1. Jak polityka pieniężna wpływa na zagregowany popyt? . . . . . | 383 |
| 14.1.1. Teoria preferencji płynności . . . . .                      | 384 |
| 14.1.2. Opadający przebieg krzywej zagregowanego popytu . . . . .   | 387 |
| 14.1.3. Zmiany podaży pieniądza . . . . .                           | 390 |
| 14.1.4. Rola stóp procentowych . . . . .                            | 392 |
| 14.2. Wpływ polityki fiskalnej na zagregowany popyt . . . . .       | 393 |
| 14.2.1. Zmiana wysokości wydatków publicznych . . . . .             | 393 |
| 14.2.2. Efekt wypierania . . . . .                                  | 393 |
| 14.2.3. Zmiany wysokości podatków . . . . .                         | 395 |

|                                                                                                     |                                                                                               |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 14.3.                                                                                               | Rola państwa w stabilizowaniu gospodarki . . . . .                                            | 396        |
| 14.3.1.                                                                                             | Argumenty za aktywną polityką stabilizacyjną . . . . .                                        | 397        |
| 14.3.2.                                                                                             | Argumenty przeciwka aktywnej polityce stabilizacyjnej . . . . .                               | 398        |
| 14.3.3.                                                                                             | Automatyczne mechanizmy stabilizujące . . . . .                                               | 400        |
| 14.4.                                                                                               | Podsumowanie . . . . .                                                                        | 401        |
| <b>Rozdział 15. Wybór między inflacją a bezrobociem w krótkim okresie .</b>                         |                                                                                               | <b>407</b> |
| 15.1.                                                                                               | Krzywa Phillipsa . . . . .                                                                    | 408        |
| 15.1.1.                                                                                             | Pochodzenie krzywej Phillipsa . . . . .                                                       | 408        |
| 15.1.2.                                                                                             | Zagregowany popyt i zagregowana podaż a krzywa Phillipsa . . . .                              | 409        |
| 15.2.                                                                                               | Wpływ oczekiwań na położenie krzywej Phillipsa . . . . .                                      | 412        |
| 15.2.1.                                                                                             | Długookresowa krzywa Phillipsa . . . . .                                                      | 412        |
| 15.2.2.                                                                                             | Pogodzenie teorii z danymi empirycznymi . . . . .                                             | 416        |
| 15.2.3.                                                                                             | Krótkookresowa krzywa Phillipsa . . . . .                                                     | 418        |
| 15.2.4.                                                                                             | Wybór między inflacją a bezrobociem . . . . .                                                 | 420        |
| 15.3.                                                                                               | Długookresowa krzywa Phillipsa jako argument za niezależnością<br>banku centralnego . . . . . | 423        |
| 15.4.                                                                                               | Wpływ wstrząsów podaży na położenie krzywej Phillipsa . . .                                   | 426        |
| 15.5.                                                                                               | Koszty tłumienia inflacji . . . . .                                                           | 429        |
| 15.5.1.                                                                                             | Współczynnik poświęcenia . . . . .                                                            | 429        |
| 15.5.2.                                                                                             | Teoria racjonalnych oczekiwań i możliwości bezbolesnego zwal-<br>czania inflacji . . . . .    | 431        |
| 15.5.3.                                                                                             | Polityka antyinflacyjna Margaret Thatcher . . . . .                                           | 432        |
| 15.6.                                                                                               | Polityka celu inflacyjnego . . . . .                                                          | 433        |
| 15.6.1.                                                                                             | Ustalanie celów polityki pieniężnej . . . . .                                                 | 433        |
| 15.7.                                                                                               | Podsumowanie . . . . .                                                                        | 435        |
| <b>Rozdział 16. Polityka podaży . . . . .</b>                                                       |                                                                                               | <b>440</b> |
| 16.1.                                                                                               | Przesunięcie krzywej zagregowanej podaży . . . . .                                            | 440        |
| 16.2.                                                                                               | Instrumenty polityki podaży . . . . .                                                         | 447        |
| 16.2.1.                                                                                             | Rynkowe instrumenty polityki podaży . . . . .                                                 | 447        |
| 16.2.2.                                                                                             | Interwencyjne instrumenty polityki podaży . . . . .                                           | 454        |
| 16.3.                                                                                               | Podsumowanie . . . . .                                                                        | 456        |
| <b>Część VI</b>                                                                                     |                                                                                               |            |
| <b>Makroekonomia międzynarodowa . . . . .</b>                                                       |                                                                                               | <b>459</b> |
| <b>Rozdział 17. Wspólne obszary walutowe i europejska Unia Gospodarcza<br/>i Walutowa . . . . .</b> |                                                                                               | <b>461</b> |
| 17.1.                                                                                               | Euro . . . . .                                                                                | 462        |
| 17.2.                                                                                               | Jednolity rynek europejski i euro . . . . .                                                   | 463        |

|         |                                                                                |     |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 17.3.   | Korzyści i koszty związane ze wspólną walutą . . . . .                         | 465 |
| 17.3.1. | Korzyści . . . . .                                                             | 465 |
| 17.3.2. | Koszty . . . . .                                                               | 467 |
| 17.4.   | Teoria optymalnego obszaru walutowego . . . . .                                | 471 |
| 17.4.1. | Warunki sprzyjające ograniczeniu kosztów przyjęcia wspólnej waluty .           | 471 |
| 17.4.2. | Warunki sprzyjające zwiększeniu korzyści z przyjęcia wspólnej waluty . . . . . | 475 |
| 17.5.   | Czy Europa jest optymalnym obszarem walutowym? . . . . .                       | 475 |
| 17.5.1. | Stosunki handlowe . . . . .                                                    | 475 |
| 17.5.2. | Elastyczność płac realnych . . . . .                                           | 476 |
| 17.5.3. | Mobilność siły roboczej . . . . .                                              | 477 |
| 17.5.4. | Mobilność kapitału finansowego . . . . .                                       | 477 |
| 17.5.5. | Symetryczne wstrząsy popytowe . . . . .                                        | 478 |
| 17.5.6. | Czy zatem Europa jest optymalnym obszarem walutowym? . . . . .                 | 481 |
| 17.6.   | Polityka fiskalna a wspólne obszary walutowe . . . . .                         | 482 |
| 17.6.1. | Federalizm fiskalny . . . . .                                                  | 482 |
| 17.6.2. | Krajowa polityka fiskalna w unii walutowej i problem gapowicza .               | 483 |
| 17.6.3. | Pakt fiskalny . . . . .                                                        | 486 |
| 17.7.   | Podsumowanie . . . . .                                                         | 488 |

## **Rozdział 18. Kryzys finansowy i problem długu publicznego . . . . . 493**

|         |                                                             |     |
|---------|-------------------------------------------------------------|-----|
| 18.1.   | Bańki inwestycyjne i spekulacja . . . . .                   | 494 |
| 18.1.1. | Deregulacja rynków . . . . .                                | 494 |
| 18.1.2. | Wzrost cen na rynku mieszkaniowym . . . . .                 | 495 |
| 18.1.3. | Rynek subprime . . . . .                                    | 496 |
| 18.1.4. | Pęknięcie bańki . . . . .                                   | 498 |
| 18.1.5. | Na drodze do globalnej recesji . . . . .                    | 502 |
| 18.1.6. | Rola banków centralnych . . . . .                           | 503 |
| 18.1.7. | Wnioski na przyszłość? . . . . .                            | 507 |
| 18.2.   | Kryzys zadłużenia publicznego . . . . .                     | 509 |
| 18.2.1. | Grecki kryzys zadłużeniowy . . . . .                        | 509 |
| 18.2.2. | Ekspansja kryzysu . . . . .                                 | 511 |
| 18.3.   | Wątpliwości dotyczące programów oszczędnościowych . . . . . | 515 |
| 18.3.1. | Deficyt strukturalny i cykliczny . . . . .                  | 516 |
| 18.3.2. | Konsolidacja fiskalna . . . . .                             | 518 |
| 18.3.3. | Zaciskanie pasa czy wzrost gospodarczy? . . . . .           | 521 |
| 18.3.4. | Co dalej? . . . . .                                         | 523 |

## **Indeks . . . . .**